

NOVE SPREMEMBE 11. IN 13. ČLENA OKVIRNE KONVENCIJE ZA NADZOR NAD TOBAKOM (FCTC)

EMBALAŽA IN OZNAČEVANJE TOBAČNIH IZDELKOV TER
PROMOCIJA IN OGLAŠEVANJE TOBAČNIH IZDELKOV

**Napotki združenja Smoke Free
Partnership (SFP)**

November 2016

Osnovne informacije

Leta 2011 je SFP objavil poročilo o uporabi 11. in 13. člena Okvirne konvencije za nadzor nad tobakom ([Spotlight on the application of Article 11 and 13 of the Framework Convention on Tobacco Control \(FCTC\)](#)) v okviru pregleda Direktive o tobačnih izdelkih 2001/37/ES (TPD). V poročilu je SFP poudaril, da TPD iz leta 2001 ni skladna z 11. in 13. členom in njenimi smernicami, in zahteval pregled za njihovo uvedbo s pomočjo velikih obveznih slikovnih opozoril in uvedbo enotne embalaže. Nova direktiva o tobačnih izdelkih je uvedla večja slikovna opozorila in dovoljuje državam članicam, da enotno embalažo uvedejo na nacionalni ravni. Glede na nedavni razvoj ti napotki temeljijo na tem poročilu in povzemajo ključni razvoj 11. in 13. člena na globalni ravni in najnovejše dokaze o učinkovitosti enotne embalaže.

Slikovna opozorila: ključni dokazi in razvoj

Status zdravstvenih opozoril na svetovni ravni (vir: *poročilo kanadskega združenja za rakava obolenja*, november 2016)

- V 105 državah po vsem svetu je uporaba slikovnih opozoril obvezna in v 94 državah od teh 105 morajo ta opozorila prekrivati 50 % ali več velikosti embalaže.
- Štiri države so že sprejele zakone za obvezno uvedbo enotne embalaže: Avstralija (2012), UK in Francija (2016) ter Madžarska (2018). 14 drugih držav, od tega 7 v Evropi, je v postopku odločanja ali dokončnega oblikovanja predpisov o enotni embalaži: Nova Zelandija, Irska, Norveška, Slovenija, Kanada, Urugvaj, Tajska, Singapur, Belgija, Romunija, Turčija, Finska, Čile in Južna Afrika.

Več informacij najdete v poročilu ***Cigarette Package Health warnings: International Status Report, 5th Edition*** (Kanadsko združenje za boj proti raku, november 2016) na

<http://www.cancer.ca/~media/cancer.ca/CW/for%20media/Media%20releases/2016/CCS-international-cigarette-packaging-report-2016-English.pdf?la=en>

Sodba mednarodnega arbitražnega sodišča v primeru PMI proti Urugvaju (vir: *CTFK briefing on the findings of the International Arbitration Tribunal [Poročilo CTFK o ugotovitvah Mednarodnega arbitražnega sodišča]*, julij 2016)

Leta 2011 je družba PMI izpodbijala urugvajsko zakonodajo iz leta 2010, ki zahteva, da slikovna opozorila prekrivajo 80 % sprednjega in zadnjega dela embalaže, na podlagi določil o zaščiti naložb iz bilateralnega sporazuma med Urugvajem in Švico. Sodba je bila izrečena julija 2016. Osrednji del tožbe se nanaša na določila trgovinskega sporazuma in je na več načinov specifičen za to določeno situacijo; vendar je arbitražno sodišče prepoznalo pomembnost FCTC in obveznosti Urugvaja po Pogodbi:

- Z velikimi slikovnimi opozorili je Urugvaj ravnal skladno z izpolnjevanjem svojih nacionalnih in mednarodnih pravnih zahtev za zaščito javnega zdravja.
- Za državo z omejenimi tehničnimi in gospodarskimi viri je pristop k okvirni konvenciji FCTC in njenim mehanizmom sodelovanja in izmenjave pomemben, če ne celo nepogrešljiv način za zagotavljanje znanstvenih spoznanj in tržnih izkušenj, ki so potrebni za ustrezno izpolnitev obveznosti države po FCTC.
- Konvencija FCTC je pogodba, ki temelji na dokazih, zaradi česar »v teh okoliščinah ni bilo zahteve, da bi moral Urugvaj opraviti dodatne študije ali zbrati nadaljnje dokaze v podporo izpodbijanym ukrepom«.

Več informacij najdete v ugotovitvah ***Philip Morris v Uruguay Findings from the International Arbitration Tribunal*** (Campaign for Tobacco Free Kids, julij 2016) na

http://www.tobaccofreekids.org/content/press_office/2016/2016_07_12_uruguay_factsheet.pdf

Enotna embalaža: dokazi o učinkovitosti in uvajanju v Avstraliji

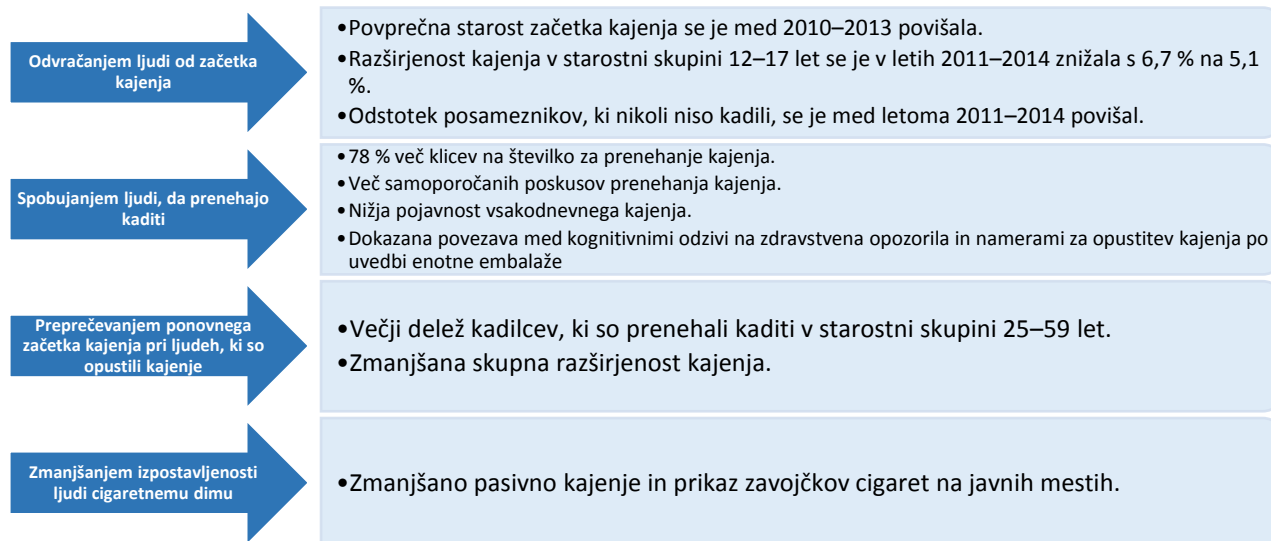
Vir: predstavitev dr. Melanie Wakefield of Cancer Council Victoria, v [raziskavi o uvajanju, ki jo je naročila avstralska vlada](#), junij 2016.

Prvo poročilo o uvajanju enotne embalaže je bilo izvedeno v Avstraliji v začetku leta 2016. Skupno gledano **so bili cilji v veliki meri doseženi v 1. letu uvedbe enotne embalaže**, pri čemer je upoštevan tudi vpliv drugih politik, kot je na primer povišanje cen:

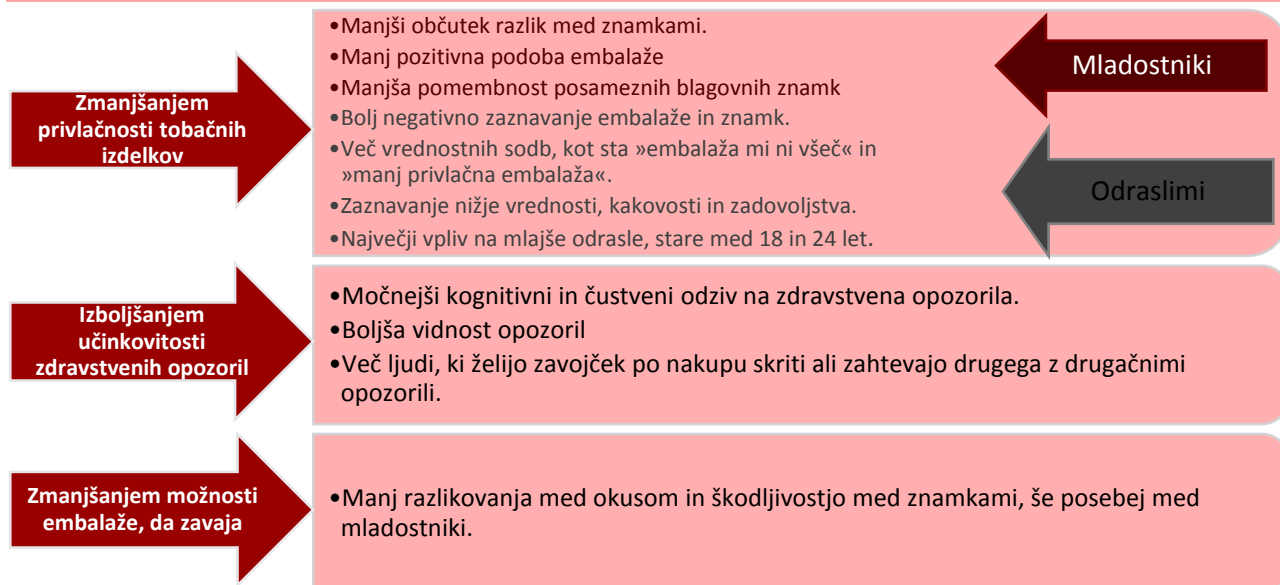
- ✓ Na mlajše osebe je imela zmanjšana podoba znamke/embalaže večji vpliv.

- ✓ Zdravstvena opozorila so bila učinkovitejša in so vodila do poskusov/misli o prenehanju kajenja pri starejših kadilcih.
- ✓ Več kadilcev se je odločilo prenehati kaditi med uvedbo enotne embalaže in eno leto po njej.
- ✓ Manj kajenja med otroki in nižja razširjenost kajenja med mladostniki in odraslimi.

Splošni cilji: izboljšanje javnega zdravja z

Specifični cilji: doseganje splošnih ciljev z

Negativni vplivi enotne embalaže: miti tobačne industrije in realnost

Izgube za manjša podjetja		<ul style="list-style-type: none">• Čas postrežbe na blagajni se ni podaljšal med odpiralnim časom.• Razlik v odstotku prodaje v manjših trgovinah ni bilo.
Izbruh nedovoljene trgovine s tobačnimi izdelki		<ul style="list-style-type: none">• Nedovoljena trgovina s tobačnimi izdelki v Avstraliji je ostala na nizki ravni, pod 1 %.• Poročila, ki jih je naročila industrija, so pokazala upad ponarejenih cigaret v Avstraliji po uvedbi enotne embalaže.
Kolaps cen	 AMPAK ...	<ul style="list-style-type: none">• Povišanje prodajnih cen za vse kategorije izdelkov.• ODZIV INDUSTRIJE: novi izdelki visoke vrednosti in nove velikosti embalaže, več raznolikih cenenih znamk so povzročili rahel premik proti znamkam z nižjimi cenami.
Povečanje porabe		<ul style="list-style-type: none">• Občutnega povečanja porabe ni bilo.• Zmanjšanje skupne količine.• Nadaljnje upadanje dobička po obdavčitvi

Več informacij najdete v dokumentih *Tobacco Plain Packaging: Post-implementation Review – Department of Health* (2016) <https://ris.govspace.gov.au/2016/02/26/tobacco-plain-packaging/> in *Plain packaging. The facts – Cancer Council Victoria*, <http://www.cancervic.org.au/plainfacts/default.asp>

Enotna embalaža: povzetek pravnega izpodbijanja v Združenem kraljestvu

Vir: ASH (UK), *Highlights of the High Court of Justice's ruling on standardised packaging*, september 2016
Zakon, s katerim je Združeno kraljestvo uvedlo enotno embalažo za tobačne izdelke, so na Visokem sodišču izpodbijali družbe BAT, JTI, PMI, Imperial, Gallaher in proizvajalci kartona. Zaslivanja o zadevi so potekala decembra 2015 in sklep je bil izdan maja 2016. S sklepom je Visoko sodišče zavrnilo vse zahteve tobačne industrije, ki je želela razveljaviti zakon. Sodišče je predvsem ugotovilo:

- da je pri uvedbi enotne embalaže **vlada ravnala skladno z izpolnjevanjem svojih obveznosti po Okvirni konvenciji za nadzor nad tobakom (FCTC)**, da bi z uvedbo celovite politike bistveno in trajno zmanjšala porabo tobačnih izdelkov in izpostavljenost tobačnemu dimu.
- Sodišče je priznalo **obveznosti vlad iz FCTC, ki temeljijo na dokazih, da zaščitijo svoje politike javnega zdravja pred vplivom tobačne industrije:**

Sklepi ameriških sodišč o občutni neenotnosti med tem, kar tobačna podjetja mislijo med svojimi štirimi stenami, in tem, kar sporočajo zunanjemu svetu (še posebej prek strokovnjakov), so tako jasni in dokazi o tej neenotnosti tako prepričljivi in daljnosežni, da ni nič nenavadnega, da je WHO sklenila, da obstaja tolikšna baza dokazov za njena priporočila, ki so namenjena državam pogodbenicam in ki jih pozivajo, naj bodo pazljiva in zahtevajo odgovornost in preglednost pri komuniciranju s tobačnimi podjetji. [str. 18, ¶21]

- Sodišče je ugotovilo, da **dokazi, ki jih je predložila tobačna industrija, ne zadostijo nobenim sprejemljivim zahtevam za znanstveno in sodno oceno:**

Na splošno dokazi tožnikov v veliki meri: niso strokovno pregledani; pogosto niso podprti z izjavami o resničnosti ali deklaracijo, ki je skladna s postopkovnimi pravili sodišča v Angliji in Walesu (Court Procedural Rules for England and Wales – CPR); so pripravljene skoraj na univerzalni način brez sklicevanja na notranjo dokumentacijo ali podatke samih tobačnih družb; ne upoštevajo ali namerno zavračajo svetovne raziskave in literaturo, ki so v nasprotju z dokazi tobačne industrije; in so pogosto nepreverljivi. [str. 18, ¶23]

- Sodišče s sodbo obsoja **taktiko tobačne industrije, s katero zavračajo ali namerno ne upoštevajo obstoja strokovnih in neodvisnih dokazov**, ko pripravljajo svoja naročena »strokovna poročila«.

- Nazadnje je sodišče odločno **zavrnilo zahtevo industrije po nadomestilu izgube prihodka zaradi enotne embalaže zaradi smrtonosne narave uporabe tobaka in visokih stroškov, ki jih ta predstavlja za družbo:**

[Pravica do nemotenega uživanja lastnine po Evropski konvenciji o človekovih pravicah ni kršena], če odškodnina ni izplačana zaradi a) neizpodbitne in vseprisotne škode izdelka; b) dejstva, da so blagovne znamke uporabljene vzročno, da še poglobljajo to škodo s promocijo izdelka potrošnikom; in c) dejstva, da na ta način povzročajo državi izjemno visoke stroške za odpravo in sanacijo. [str. 320, ¶1802]

Več informacij najdete v dokumentu ***Tobacco Industry Legal Challenge to Standardised Packaging of Cigarettes and Tobacco Products: Highlights of the High Court of Justice's ruling on standardised packaging*** (Action on Smoking and Health (UK), september 2016), na www.ash.org.uk (v razdelku: standardizirane enotne embalaže – Standardised Plain Packaging) in Sodba ***High Court Judgement*** (celotno besedilo), na voljo na www.judiciary.gov.uk/wp-content/uploads/2016/05/bat-v-doh.judgment.pdf